

نگاهی به جنبه های بین المللی بیمه

ترجمه : علی شکری

کارشناس ارشد اقتصاد

۱- ماهیت بین المللی بیمه

قسمتی یا تمام پول حاصل شده از چنین تجارتی از

مرزهای بین المللی عبور می نماید.

یک معامله بیمه ای ممکن است به دلایل زیر

بین المللی نامیده شود:

الف- ممکن است بیمه گذار بیمه را از بیمه گری

که در کشور دیگری تأسیس شده است، خریداری

کند. این موضوع خدمات یا بازرگانی بین مرزی^۱

توصیف می شود و بیمه گر اغلب بیگانه یا فاقد اجازه

ورود تلقی می گردد.

ب- ممکن است بیمه از بیمه گر تأسیس شده در

همان کشور (بیمه گر دارای اجازه ورود) خریداری

شود ولی دفتر مرکزی آن بیمه گر در کشور دیگر

قرار داشته باشد. از آنجا که عمده سهامداران

بخش عمده ای از عملیات بیمه داخلی است.

به عنوان مثال، بیمه گذاران ساکن بریتانیا ممکن

است ریسک واقع در کشور خود را نزد بیمه گری

که دفتر مرکزی آن در بریتانیا می باشد، بیمه

کنند. حق بیمه پرداخت شده و خسارت دریافتی به

پوند و استرلینگ بوده و سود به دست آمده توسط

بیمه گر اغلب در بین سهامداران این کشور توزیع

می شود. بخش زیادی از فعالیت های بیمه ای در

سطح دنیا جنبه بین المللی دارد، به گونه ای که

ممکن است در برخی حالتها، بیمه شده، بیمه گذار

و یا بیمه گر (یا بیشتر سهامداران بیمه گر) در

کشورهای مختلف قرار داشته باشند. همچنین،

(همانند کاستن از مالیات حق بیمه) و یا ممنوع کردن خرید بیمه از بیمه گران غیر داخلی (با دلسرد کردن مردم از مراجعه به آنان) شهروندان را تشویق به استفاده از خدمات بیمه گران داخلی می نمایند.

با وجود مزایای بیمه گران مجاز به فعالیت در داخل کشور، در شرایط متعددی بازرگانی بین مرزی انجام می شود:

الف- جایی که پوشش بیمه ای داخلی ممکن نباشد. اگر ریسک بزرگ یا غیر معمول باشد بازار بیمه محلی ممکن است به علت فقدان ظرفیت یا کمبود کارشناس نتواند آن را بیمه کند. در برخی کشورها با اینکه خرید بیمه از خارج ممنوع است. بیمه کردن خارجی ریسک های غیر قابل بیمه در داخل بصورت خاص مجاز می باشد. (شرایط مشابهی در ایالات متحده با توجه به ایالت های مختلف وجود دارد معاملات بیمه ای در ایالت های مختلف بازرگانی مازاد بر ظرفیت^۲ نامیده می شود.) بسیاری از قراردادهای بیمه اتکایی با بیمه گران اتکایی که مجاز به فعالیت در داخل نیستند، منعقد می گردد تا ریسکها هرچه بیشتر توزیع گردد در برخی موارد پوشش مورد نیاز ممکن است در بازار محلی ممنوع باشد برای مثال بیمه آدم ربایی و باج خواهی (که پول خواسته شده به عنوان باج را در صورت

ساکن خارج هستند، سود سهام نیازمند عبور از مرزهای بین المللی است.

ج- به رغم واقع شدن بیمه گر و بیمه گذار در یک کشور بیمه به نقل و انتقال بین المللی کالا و پرسنل وابسته است. این حالت در بیمه دریایی، هوایی و حمل و نقل معمول می باشد، این حالت در بیمه اعتباری و ترتیبات خرید چند ملیتی بیمه نیز ملاحظه می شود.

۲- هدف معاملات بین المللی بیمه

خریداران و فروشندگان بیمه ممکن است به دلایل زیر با معاملات بین المللی بیمه مواجه شوند.

۲-۱- بازرگانی بین مرزی

این سؤال مطرح می شود که چرا بیمه گذار ممکن است مایل به خرید بیمه از بیمه گری باشد که مجاز به فعالیت در داخل کشور نیست.

مردم معمولاً مایلند که بیمه را از بیمه گری که در کشور خود تأسیس شده است، خریداری کنند. بیمه گران مجاز به فعالیت و در یک کشور، قراردادهای را به زبان محلی تنظیم کرده و حق بیمه را به پول محلی دریافت می کنند، همچنین دولت ملی بر بیمه گران داخلی نظارت می کند و وجوه (پول) خود را در داخل کشور نگه می دارند. علاوه بر آن بسیاری از کشورها به طرق مختلف مانند اعطای امتیازهای مالیاتی به بیمه گران مجاز

به اسارت گرفته شدن بیمه گذار پرداخت می کند) در بسیاری از کشورها به علت احتمال تشویق آدم ربایی یا گروگان گیری غیر قابل تهیه است. بیمه گذار در این گونه کشورها در صورت تمایل به تهیه چنین پوششی باید آن را از بیمه گری ه مجاز به فعالیت در داخل کشور نیست، تهیه کند.

ب- جایی که پوشش محلی بسیار گران است. بازار بیمه بسیاری از کشورها با تعرفه کنترل می گردد که باعث می شود نرخ حق بیمه به صورت مصنوعی بالا بماند. به منظور اجتناب از پرداخت نرخ های تعرفه بیمه گذار ممکن است حاضر به همکاری با بیمه گر غیر مجاز به فعالیت در داخل کشور شود. همچنین نرخ ها ممکن است در کشورهایی که بیمه گران آن بسیار کوچکند و نمی توانند از مزایای اقتصادی بهره مند شوند، بالاتر باشد- حجم سرمایه بیمه گران ثبت شده در کشورهایی مانند بریتانیا، ایالات متحده، ژاپن، آلمان و هلند ممکن است آنان را قادر سازد که فعالیت خود را با هزینه بسیار پایین برای هرواحد به انجام برسانند.

ج - جایی که خسارت بر اساس پول محلی نیست: به طور مثال اگر بیمه گری در بریتانیا یک دستگاه ساخت ایالات متحده را در تملک داشته باشد، بیمه کردن آن نزد یک بیمه گر آمریکایی که مجاز به فعالیت در بریتانیا نیست، پر معنا خواهد بود.

گرچه حق بیمه باید به دلار آمریکا پرداخت شود، در عوض خسارت نیز به دلار و برای جایگزین کردن دستگاه قابل استفاده خواهد بود. در کشورهایی که حصول ارزش خارجی مشکل باشد، وصول خسارت به ارزش خارجی ترجیح دارد (اگرچه به طور متقابل ممکن است مشکلاتی در راه به دست آوردن ارزش خارجی جهت پرداخت حق بیمه وجود داشته باشد).

د- جایی که بیمه گذار شهروند محلی نیست: اگر بیمه گذار (یا شرکت) تابعیت محلی نداشته باشد، در این صورت ممکن است ترجیح دهد در نزد بیمه گر، کشور متبوع خود بیمه شود. به طور مثال، شهروند یا شرکت آمریکایی که در هنگ کنگ فعالیت می کند، ممکن است به دلیل مین پرسی، یا ترتیبات بین المللی بیمه گر یا به دلیل اقامت کوتاه مدت بیمه گذار در هنگ کنگ بیمه گر آمریکایی را که مجاز به فعالیت در داخل آن کشور نیست، انتخاب کند.

۲-۲- فعالیت بازرگانی از طریق تاسیس شرکت

دو عامل، دادوستد از طریق تاسیس شرکت را تحت تأثیر قرار می دهد: اول تمایل شرکت های بیمه به مالکیت خارجی با کسب اجازه فعالیت در داخل یک کشور، دوم ترجیح خریداران به معامله با این شرکتها (که اغلب شرکت های چند ملیتی

با طرح های بیمه ای جهانی هستند) به جای شرکت های بیمه مجاز ملی.

چند عامل باعث می گردد یک بیمه گر با مالکیت خارجی به دنبال تأسیس شرکت در یک بازار محلی باشد که این دلایل در زیر آمده اند:

الف- زمانی که بازرگانی بیمه ای بین مرزی ممنوع باشد یا توصیه نشود. با بررسی ۱۳۳ کشور در سال ۱۹۸۳ مشخص شد که ۵۱ کشور انجام امور بیمه ای بین مرزی با بیمه گران غیر مجاز به فعالیت در داخل کشور را ممنوع کرده اند، ۴۰ کشور آن را در بیمه های اجباری غیر مجاز می دانند (مانند شرایطی که در بریتانیا وجود دارد)، ۳۵ کشور (مانند روسیه، چین، هندوستان و نیوزلند) شرکتهای بیمه را ملی کرده اند و فقط هفت کشور انجام امور بیمه ای با بیمه گران غیر مجاز به فعالیت را در داخل مجاز اعلام کرده اند. با اینکه کشورهای اروپای شرقی و تعدادی از کشورهای در حال توسعه (از جمله زیمبابوه) به انحصار سابق دولت بر شرکت های بیمه خاتمه داده اند، به جز اتحادیه اروپا وضعیت جهانی بیمه های بین مرزی بدون تغییر مانده است. لذا تنها راه عرضه خدمات بیمه ای به اشخاص و بنگاه های دارای ملیت خارجی در بسیاری از کشورها توسط شرکت های خارجی این است که نسبت به تأسیس

شرکت در آن کشورها اقدام کنند.

ب- زمانی که بازرگانی بین مرزی سود آور نیست: فروش بیمه مستقیم به خصوص در قراردادهای بیمه های انفرادی و بازرگانی کوچک برای بیمه گر با مالکیت خارجی در بازار محلی سود آور نیست، مگر اینکه نسبت به تأسیس شرکت در بازار محلی اقدام اقدام کنند. زیرا فروش بیمه مستقیم اغلب مستلزم ارتباط با بیمه گذار جهت ارزیابی ریسک، ارائه توصیه، مذاکره و تسویه حساب است. بدین ترتیب، خریداران یا واسطه های آنها بدون وجود دفتر محلی ممکن است مایل به انجام امور بیمه ای نباشند. حتی بیمه گران اتکایی در بازارهایی که به انجام معاملات بیمه ای قابل توجه منجر می گردد (مانند بازار بیمه لندن) تشکیلات محلی تأسیس می کنند؛ این امر آنان را قادر می سازد خدمات بهتری به مشتریان عرضه کرده و از محدودیت های حاکم بر بیمه های اتکایی بین مرزی رها شوند.

ج- زمانی که بازار خارجی فرصت سود و رشد فراهم می سازد: یک دلیل استاندارد برای شرکت بیمه جهت توسعه فعالیت در خارج این است که بازار اصلی را سود آور نمی بیند یا به اندازه ای که شرکت انتظار دارد، در حال رشد نیست. یک شرکت بیمه ممکن است ترجیح دهد در کشور دیگری که از بازار محلی سود آورتر است یا از

بازار محلی سرعت رشد بالاتری دارد، نسبت به تأسیس شرکت اقدام کند.

همچنین ممکن است مشتریان محلی دلایلی برای معامله با بیمه گر دارای مالکیت خارجی به جای بیمه گر محلی باشند. مشتریانی که شهروند محلی نیستند، ممکن است ترجیح دهند با شعبه محلی بیمه گری که در کشور خود آنها واقع شده است، دادوستد کنند. بیمه گذاران دیگر ممکن است جهت ارائه بیمه نامه با پوشش انعطاف پذیر جذب شرکت خارجی شوند. بالاخره احتمال دارد بیمه گذار محلی از نحوه مالکیت شرکت بی اطلاع باشد یا به آن اهمیت ندهد، این موضوع می تواند ناشی از این امر باشد که شرکت های بیمه خریداری شده توسط شرکت های خارجی، نام تجاری آنها را تغییر ندهد و با همان نام به فعالیت ادامه می دهند. (چند شرکت بیمه ای بزرگ بریتانیا توسط شرکت های خارجی تصاحب شده ولی با نام اصلی فعالیت می کنند مانند کورن هیل، بکوئینی اندلا و پیرل^۲)

۲-۳- انتقال بین المللی کالاهای تجاری یا پرسنل

خسارت های بالقوه ناشی از انتقال بین المللی کالاهای تجاری یا پرسنل ممکن است به چهار شکل زیر صورت گیرد: خسارت به کالا در هنگام انتقال (یا جراحت پرسنل زمانی که در خارج

هستند)؛ خسارت به کامیون، کشتی یا هواپیما در سفر بین المللی، مسئولیت در قبال اشخاص ثالث (به عنوان مثال ناشی از تصادف در دریا؛ خسارت مرتبط با عدم پرداخت بابت صادرات. جزئیات بیشتر در منابع دیگر قابل ملاحظه است.^۴)

۳- محدودیت های مبادلات بین المللی بیمه

از دهه ۱۹۵۰ میلادی آزاد سازی مبادلات تجاری در کالاها، تحت تأثیر موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت (گات) توسعه یافته است. با این حال، تا اواسط دهه ۱۹۸۰، مبادله در بخش خدمات به طور کلی و خدمات بیمه ای به طور اخص مواجه با محدودیت های فزاینده بوده است. کشورهای در حال توسعه در محدود کردن مبادلات بیمه ای بین المللی بسیار فعال بوده اند. بسیاری از آنها در این فکرند که صنعت بیمه خود را داخلی کنند - به طور کلی یا به صورت جزئی بیمه مستقیم را از بازارهای خود دور نمایند- و اقدام به تأسیس اتحادیه های دولتی بیمه اتکایی به منظور کاستن از واردات خدمات بیمه اتکایی از بازارهای بین المللی کرده اند.

۳-۱- دلایل سیاست های حمایتی

مباحث مربوط به طرفداران از سیاست های حمایتی در تجارت خدمات به طور کلی و خدمات بیمه ای به طور خاص، تحت عنوان زیرقابل ذکر است:

الف- حمایت از مصرف کنندگان داخلی: تمام صنعت بیمه با هدف حمایت از منافع بیمه گذاران تحت نظارت دولت قرار دارد و این نظارت اغلب شامل محدودیتهایی برای ورود شرکتهای جدید به بازار ملی می شود.

ب- دلایل اقتصادی: دولت ها مایلند از رقابت های پرخرج و مخرب در بین شرکتهای بیمه جلوگیری کنند. این اعمال ممکن است منجر به هزینه های گزاف فروش و حتی عدم توانگری بیمه گران در صورت پایین بودن نرخ حق بیمه شود همچنین دولت ها اقدام به ایجاد صنعت بیمه محلی با حمایت کردن از بیمه گران داخلی در مقابل رقبای خارجی می کنند (این موضوع در مباحث صنایع نوپا بررسی می شود). علاوه بر آن، دولت ها ممکن است جهت ترویج اشتغال داخلی، بازگرداندن پول جمع آوری شده توسط عملیات، بیمه گران را به سرمایه گذاری در بازار سرمایه داخل تشویق و برای محدود کردن اثر بیمه و بیمه اتکایی بر تراز از پرداخت ها، از اقتصاد ملی خود حمایت کنند.

ج- دلایل سیاسی: در بسیاری از کشورهای سوسیالیستی صنعت بیمه ملی و دسترسی بیمه گران خارجی محدود است. ملاحظات مذهبی و فرهنگی نیز مورد توجه است. برای مثال کشورهای اسلامی ممکن است اجازه فروش بیمه عمر را ندهند.^۵ در

فعالیت برخی از کشورها ممکن است به جای تکیه بر حسن نیت بیمه گران خارجی، به دلایل امنیت ملی مایل به ایجاد صنعت بیمه اختصاصی برای خود باشند. در دیدار وزرای عضو گات در نوامبر ۱۹۸۲، دولت ایالات متحده پیشنهاد کرد که ملاحظات مربوط به داد و ستد خدماتی در مذاکرات آینده گات مورد توجه قرار گیرد. در سال ۱۹۸۶ موافقت گردید که یک گروه ویژه موسوم به گروه مذاکره برای خدمات (GNS)^۶، جهت بررسی اصول و مقاله نامه های قابل استفاده در مبادله خدمات در گات تشکیل شود. به رغم مخالفت اولیه برخی کشورهای در حال توسعه در پایان سال ۱۹۸۸، گروه مذاکره برای خدمات موفق شد اهداف و اصولی را به امید به این که به موافقتنامه عمومی در تجارت خدمات تبدیل گردد، تدوین نموده و روند حمایت گرایانه را معکوس و آزاد سازی تدریجی در مبادله خدمات از جمله بیمه را فراهم سازد.

با این وجود به کار بستن چنین توافق هایی به نتایج موفق مذاکرات گات که اواسط ۱۹۹۲ در اروگوئه برگزار شد، بستگی داشت که به علت اختلاف بین اتحادیه اروپا و ایالات متحده، فرایند یازانه محصولات کشاورزی بی ثمر باقی ماند. در همین حال، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

(OECD) جهت برطرف کردن موانع مبادله بیمه بین کشورهای صنعتی در تلاش بود.

۲-۳- محدودیت بازرگانی تأسیس شرکت

جدی ترین محدودیت مبادلات بیمه ای بین المللی مربوط به تأسیس شرکت توسط بیمه گر خارجی در یک کشور است. بزرگترین مانع برای فعالیت بازرگانی از طریق تأسیس شرکت نوعیت کامل می باشد که ممکن است از ملی شدن صنعت بیمه کشور (چین، هند، عراق، اتحادیه جماهیر شوروی سابق و زیمبابوه) ناشی شود یا به علت محروم کردن نمایندگان شرکت های خارجی، شعبه های فرعی و وابستگان آنها از بازار داخلی (مانند اندونزی، مکزیک و تایلند) روی دهد. در کشورهای دیگر مانند کره و تایوان) شرکت های دارای مالکیت خارجی محدود به رشته هایی هستند که برای فعالیت در آن رشته ها مجوز دریافت کرده اند.

محدودیت مستقیم ممکن است با هدف کاستن سود شرکت های خارجی یا با هدف بالا بردن هزینه بیمه ارائه شده به خریدار محلی صورت گیرد. این اقدام ها تحت عناوین زیر طبقه بندی می شوند:

الف- اقداماتی که بر عملیات شرکت تاثیر معکوس دارند: سیاست داخلی ساختن صنعت بیمه مستلزم

آن است که شرکت های خارجی از طریق شعبه های فرعی خود که با مالکیت محلی (گاهی اوقات با اکثریت مالکیت داخلی) در داخل کشور تأسیس کرده اند و با مدیریت افراد محلی، به عملیات بیمه ای بپردازند. برای مثال کلمبیا، اکوادور، پرو و ونزوئلا تأسیس شرکت در داخل را الزامی می دانند و به خارجیان اجازه نمی دهند بیش از ۲۰ درصد سهام شرکت را در اختیار داشته باشند. محدودیت های استخدامی ممکن است شرکت های خارجی را از به کارگیری خدمات کارشناسی پرسنل بیگانه منع کند. مقررات بیمه های اتکایی برخی اوقات از طریق الزام به واگذاری بخشی از مبادلات به بیمه گران اتکایی داخلی از طریق وضع محدودیت بر بیمه اتکایی شرکت با شرکت مادر، در عملیات اتکایی شرکت مداخله می کند.

ب- معیارهایی که سرمایه یا هزینه عملیات را افزایش می دهند و یا درآمد سرمایه گذاری را کاهش می دهند: این معیارها شامل حداقل سرمایه و یا مقدار ذخایر مورد نیاز، یا محدودیت سرمایه گذاری می باشد. که بیمه گران یا بیمه گران اتکایی خارجی را مستثنی می سازد.

ج- اقدام هایی که دسترسی به بازار را محدود می کند: تدابیر دولتی می تواند از طریق الزام دولت ملی و محلی و پیمانکاران سازمان های دولتی

به انجام امور بیمه ای خود نزد شرکت های دارای مالکیت دولتی یا نزد شرکتهای دارای مالکیت محلی، بیمه گران خارجی را از دسترسی به بازار محروم نماید. بیمه گران خارجی ممکن است از عضویت در اتحادیه های صنفی مستثنی شوند، به گونه ای که نتوانند از خدمات فراهم شده توسط این اتحادیه ها بهره مند گردند.

د- کنترل های ارزی: این اقدام باعث می شود شرکت های خارجی نتوانند سود حاصل را به شرکت های مادر ارسال کنند.

ه- رفتار مالیاتی متفاوت: بیمه گران با مالکیت خارجی ممکن است در مقایسه با شرکت های دارای مالکیت محلی مجبور به پرداخت مالیات بردرآمد بیشتر شوند.

۳-۳- محدودیتهای بازرگانی بین مرزی

مبادله های بازرگانی بین مرزی نیز به طور مشابه با موانع متعددی مواجه است. برخی از کشورهای صنعتی (مانند ایتالیا) و بسیاری از کشورهای در حال توسعه، ساکنان کشور را از بیمه گران ریسک های داخلی نزد شرکت های مستقر در خارج باز می دارند. بسیاری از کشورها ساکنان را ملزم می نمایند بیمه های اجباری را از بیمه گران مجاز داخلی خریداری کنند. همین طور، بسیاری از کشورهای در حال توسعه بیمه

کردن واردات و در برخی حالات صادرات را با بیمه گران محلی لازم می دانند.

حتی در حالتی که بیمه های بین مرزی به صورت مستقیم ممنوع نیست، همین نتیجه ممکن است از طریق محدودیت های ارزی وضع شده برای ارسال حق بیمه ها به خارج حاصل گردد. گرچه محدودیت های وضع شده بر اقدام های بیمه های اتکالی بیمه گران داخلی از خارجی کمتر است، برخی دولت ها بیمه گران داخلی را مجبور می کنند تا بخشی از ریسک های بیمه شده در داخل را به یک بیمه گر اتکالی داخلی (معمولاً با مالکیت دولتی) واگذار کنند.

محدودیت غیر مستقیم وضع شده بر تجارت خدمات به چند دسته زیر تقسیم می شود:

الف- مقررات مالیاتی برای جریمه خریداران

بیمه از خارج: این اقدام های می تواند به صورت وضع مالیات های تبعیض آمیز بر حق بیمه های ارسالی به بیمه گران خارجی یا وضع مالیات بر خسارت پرداختی توسط شرکت های خارجی صورت گیرد، یا ممکن است بیمه های خریداری شده از بیمه گران خارجی را از تخفیف مالیات بر حق بیمه مستثنی سازد. مبادلات بیمه های اتکالی نیز با رفتار مالیاتی متفاوت مواجه می شوند. گاهی هزینه های اضافی بر شرکت های واگذارنده تحمیل

می گردد (مانند محدود کردن معافیت مالیات بر حق بیمه پرداخت شده به بیمه گران خارجی در مالزی). در حالت های دیگر بیمه گران اتکایی خارجی با کسر کردن مالیات از حق بیمه های وصولی جریمه می شوند (برای مثال ایالات متحده برحق بیمه پرداختی به خارج مالیات وضع می کند و استرالیا از سود مربوط به بیمه های اتکایی خریداری شده از بیمه گران اتکایی خارجی مالیات کسر می کند).

ب- مقررات نظارتی برای جریمه شرکت های واگذارنده بیمه اتکایی به خارج: هنگام محاسبه حاشیه ورشکستگی شرکت های واگذارنده به خارج ممکن است برای مسئولیت های منتقل شده به بیمه گران اتکایی خارجی اعتباری (امتیاز) محاسبه نشود.

ج- ذخایر داخلی: برخی کشورها ممکن است ذخیره وجوه در داخل را جهت پوشش ارزش حق بیمه های وصول نشده و خسارت های معوق برای به رسمیت شناختن بیمه های اتکایی واگذار شده به خارج الزامی بدانند.

د- محدودیت دسترسی به بازار: مقررات ممکن است بیمه گران غیر مجاز به فعالیت در داخل را از تبلیغات منع کند یا کارگزاران بیمه محلی را از مساعدت شهروندان برای خرید بیمه های خود از

خارج و یا ارائه خدمات به چنین بیمه هایی باز دارند.

۴- بیمه در اتحادیه اروپا

۴-۱- بازار مشترک بیمه ای

بهترین طرح برای آزاد سازی تجارت بیمه ای طرح های اتحادیه اروپا بود. بر اساس تصریح معاهده دوم، بازار مشترک بیمه ای می بایست در سال ۱۹۶۹ به سامان می رسید، که در آن بازرگانی بیمه ای آزاد با تأسیس شرکت در بخش تجارت خدمات (مبادله بین مرزی) جریان می یافت. این آزادیها می بایست با دستورالعملهایی حاصل می شد که قوانین کشورهای عنصر را برای عملکرد مناسب بازار مشترک به هم نزدیک می ساخت.

توافق در بیمه های اتکایی به سرعت به دست آمده، زیرا مبادله بیمه های اتکایی به صورت تقریباً آزاد قبلاً رواج داشت. آزادی تأسیس شرکت و تجارت خدمات در بیمه اتکایی با دستور العملی که در سال ۱۹۶۴ صادر شد به اجرا درآمد و بیمه گران اتکایی اتحادیه اروپا از آن پس فقط تحت نظارت کشوری قرار گرفتند که در آن تأسیس شده بودند.

داد و ستسد در بیمه مستقیم بین اتحادیه اروپا با مشکلات متعددی مواجه گردید تا آنجا که

توافق نهایی جهت آزاد سازی مبادله بین مرزی به صورت انبوه در ریسک های زندگی و قبل از سال ۱۹۹۲ حاصل نگردید. این موضوع دلایل زیادی دارد که ذکر می شود:

الف- حمایت از مصرف کننده: دولت های عضو هر کدام ملاحظات مختلفی برای حمایت از مصرف کنندگان دارند. دولت بریتانیا مایل بود شرکت های بیمه ای را از جهت توانگری مالی تحت نظارت قرار دهد، و محدودیت در نحوه اداره شرکت های دارای مدیریت مناسب و محتاط از نظر مالی را کاهش دهد. در مقابل دولت فرانسه، آلمان و ایتالیا معتقد بودند که منافع مشتریان با قاعدمند کردن رقابت بین بیمه گران بهترتأمین می شود.

ب- نگرانی از رقابت خارجی: دولت بریتانیا برای متقاضیان تأسیس شرکت توسط خارجیان تبعیض قایل نیست و ساکنین کشور مجازند بیمه های غیر اجباری را به صورت بیمه مرزی در خارج بیمه کنند: کشورهای دیگر بازار خود را در مقابل رقابت خارجی حمایت می نمایند.

ج- موانع دیگر هماهنگی: موانع دیگر توافق به تفاوت های زیاد دولت های عضو در ارتباط با موضوعهایی مانند قانون بیمه، حق طرفین قرارداد، برای انتخاب قانون حاکم بر قرارداد حقوق بیمه گذاران در صورت انحلال شرکت بیمه، رفتار

مالیاتی شرکت های بیمه و قراردادهای بیمه مربوط می شود.

۲-۴- آزادی تأسیس شرکت

سال ۱۹۷۳ دستور العمل تأسیس شرکت در رشته های غیرزندگی صادر شد. این دستور العمل به بیمه گران مستقیم ثبت شده و مجاز به فعالیت در رشته غیر زندگی در یک کشور حق داد تا دفاتر فرعی در سایر کشورهای عضو اتحادیه اروپا ایجاد نمایند. قبل از اینکه دستور العمل تأسیس شرکت در بیمه های زندگی صادر گردد، شش سال دیگر مذاکرات به طول انجامید و دو شکایت در دادگاه اروپا داوری شد.

این دو دستور العمل برای ایجاد هماهنگی در قانون نظارت کل اتحادیه اروپا در ارتباط با مقررات اعطای مجوز، حداقل سرمایه و توانگری مالی تهیه گردید. مسئولیت مراقبت از یک بیمه گر اتحادیه به عهده نهاد نظارتی کشوری است که دفتر مرکزی آن در آن کشور واقع است، اما موضوع هایی چون شرایط قرارداد بیمه و حق بیمه تابع قوانین نظارتی کشور است که شعبه فرعی در آن فعالیت بیمه ای انجام می دهد.

۳-۴- آزادی بازرگانی خدمات

آزادی بازرگانی خدمات هنوز تحقق نیافته است. تلاش صورت گرفته برای آزاد ساختن مبادله

- داشتن ترازنامه سالانه معادل ۶/۲ میلیون

یورو در مجموع.

زمان بندی دستور العمل ابلاغ شده از ژوئیه

۱۹۹۰ آغاز گردید. دستور العمل خدمات مربوط به

بیمه خودرو. که آزادی خدمات برای ریسک های

بیمه خودرو را توسعه داد از نوامبر ۱۹۹۲ به اجرا

درآمد.

دستورالعمل خدمات بیمه عمر مصوب ۱۹۹۰

آزادی خدمات ریسک های بیمه عمر را از ۱۹۹۳

تا حدودی فراهم می ساخت. با این وجود آزادی

انجام خدمات بیمه با محدودیت های زیر همراه بود:

الف- افرادی که به ابتکار خود از بیمه گر

ثبت شده در کشور دیگری بیمه عمر خریداری

نمایند باید حاضر شوند با امضای اظهار نامه ای

در حق خود برای قرار گرفتن تحت حمایت نهاد

نظارتی محل سکونت خود صرف نظر نمایند. در

این صورت ممکن است یک کارگزار جهت انجام

این بیمه ها توسط شرکت خارجی استخدام شود

(اگرچه دولت های عضو می توانند اجرای دستورالعمل

را سه سال به تاخیر بیندازند).

ب- فروش آن محدود به بیمه زندگی گروهی و

سایر بیمه های مربوط به کارفرمایان است. افراد

کمی برای انجام بیمه های زندگی پیشگام می شوند

و بدین ترتیب دستور العمل پیشنهاد شده تأثیر

بین مرزی ریسک های بزرگ (دستور العمل بیمه

مشترک سال ۱۹۷۸) به علت تفسیر محدود کننده

از تدابیر آن توسط برخی دولت های عضو، باعث

شد تا اثر چندانی نداشته باشد. این موضوع

کمسیون اروپا را واداشت تا در دادگاه اروپا بر

علیه دولت های دانمارک، فرانسه، آلمان غربی و

جمهوری ایرلند به علت عدم اجرای صحیح

دستورالعمل بیمه مشترک به اقامه دعوی بپردازد.

گرچه رأی دادگاه، با مجاز دانستن تأسیس شعبه

توسط بیمه گران پیشگام در هر کشور عضو، منجر

به ترویج آزادی بیمه بین مرزی گردید، با این حال

حق دولت های عضو را پذیرفت تا بتوانند برخی

محدودیت ها را بر علیه بیمه گرانی اعمال کنند

که اقدام به عرضه بیمه به ساکنان داخل مرز ملی

می نمایند.

درسال ۱۹۸۸ دستورالعمل خدمات بیمه های

غیر زندگی منتشر شد که در آن آزادی خدمات

بیمه ای در حمل و نقل، اعتبار، ریسک های مرتبط

با تعهدها و کل ریسک های غیر زندگی برای

شرکت هایی تأمین می شد که دو شرط از سه

شرط زیر را دارا بودند:

- دارا بودن حداقل ۲۵۰ کارمند

- بالغ شدن دادو ستد آنها به ۱۲/۸

میلیون یورو

عمده ای در بیمه های زندگی انفرادی نمی گذارد. طرح های متعددی نیز مستثنی هستند.

۴-۴- تکمیل بازار داخلی

سال ۱۹۹۲ ضرب الاجل تعیین شده برای برداشتن همه موانع تجارت کالاها و خدمات می باشد که این ضرب الاجل در خدمات بیمه ای اجرا نخواهد شد با این وجود در اواسط سال ۱۹۹۲ در سومین دستورالعمل مربوط به چارچوب بیمه های غیر زندگی^۷ موافقت گردید به بیمه گران اتحادیه اروپا حق داده شود تا تمام محصولات خود از جمله بیمه های اجباری را در سراسر اتحادیه اروپا توسط شرکت های ثابت شده در کشور خود یا شرکت تأسیس شده در آن سوی مرزها فقط با مجوز نظارت نهاد نظارتی کشور اصلی (بعضی کشوری که دفتر مرکزی شرکت در آن واقع شده است) عرضه کنند. این دستورالعمل مقررات مربوط به اعلام سیستماتیک یا تصویب قبلی شرایط قرارداد یا گزارش دیگر مدارک تهیه شده برای بیمه گذاران، یا نرخ های حق بیمه را ممنوع می کند. یک کشور عضو فقط زمانی می تواند با محصولات عرضه شده توسط بیمه گر ثبت شده در کشور دیگر مخالفت کند که با خواست عمومی در تضاد باشد. تدابیری برای تقویت مقررات مالی، از جمله ارزیابی دارائی ها و بدهی ها اندیشیده شده

است. این دستورالعمل از اول جولای ۱۹۹۴ اجرا شده است. از اواسط سال ۱۹۹۲ پیشرفت قابل توجهی در دستورالعمل چارچوب بیمه عمر به وجود آمده است که بر پایه همان دستورالعمل بیمه های غیر زندگی بنا شده است. با این حال، مذاکرات برای برخی موضوعات از جمله ایده مقررات زدایی باید ادامه یابد. لذا زمان احتمال به اجرا درآمدن آن اواسط ۱۹۹۵ است.

دستورالعمل دیگری در ارتباط با حسابداری از دسامبر ۱۹۹۱ پذیرفته شده که هماهنگی بهتری در شکل و محتوای حسابهای سالانه فراهم می نماید. این دستورالعمل در حساب های مالی که از ۱۹۹۵ شروع می شود به کار گرفته خواهد شد.

همچنین در سال ۱۹۹۱ یک کمیته بیمه ای به نمایندگی از کمیسیون اروپا و کلیه دولت های عضو برای بهبود ارتباط نهادهای نظارتی ایجاد شد تا اجرای دستورالعمل ها و لزوم تغییر هر یک از آنها را در آینده زیر نظر قرار دهد.

پیشرفت صورت گرفته جهت ایجاد یک بازار مشترک بیمه ای منجر به سه واکنش شده است:

اول، اقدامات گسترده برای ادغام شدن بیمه گران اتحادیه اروپا به ویژه از طرف آنهایی که به دنبال اروپایی شدن هستند صورت گرفته است.

6- Group of Negotiation on services

7- Third Non- life Insu

Directive

ولگان کلیدی:

عملیات بیمه داخلی خرید بیمه از خارج آزادی بازرگانی
خدمات

منبع:

Success in insurance 3rd Edition, S.R.Diacon,

R.L.carter.

دوم، منافع بیشتری برای بیمه گران بازار اروپا ایجاد کرده است تا بیمه گران آمریکایی، ژاپنی و یا دیگر بیمه گران.

سوم باعث شده است توجه آمریکا، ژاپن و برخی دولت ها به این موضوع جلب شود که برای بیمه گران علاقمند به پذیرش قواعد تجارت متقابل از جمله دستور العمل خدمات بیمه عمر و خودرو تسهیلات ایجاد نمایند. گرچه این نگرانی ها با پذیرش رفتار ملی توسط اتحادیه اروپا کاهش یافته است ولی درباره اینکه شرایط دسترسی برابر به بازار اروپا عملاً چگونه کار خواهد کرد، تردیدهایی وجود دارد.

توضیحات:

1- Services or cross- frontier business

2- Surplus lines business.

3- Corn hill, Equity & Law, and Pearl.

4- Diacons S- R, Carter R.L, Success in insurance, John Murray, London, 2001.

۵- لازم به ذکر است که بر اساس فتوای بیشتر فقهای شیعه از جمله امام خمینی (ره) و حضرت آیت الله خامنه ای از انواع معاملات بیمه جایز است (مترجم)